

دانشگاه علوم پزشکی مشهد
دانشکده علوم پزشکی کاشمر

طرح دوره (course plan)

نام درس: پرستاری سلامت مادر و نوزاد	کد درس:	تعداد واحد: ۳ واحد
مقطع تحصیلی: کارشناسی	رشته تحصیلی: پرستاری	پیش نیاز:
گروه آموزشی: پرستاری	روز و ساعت برگزاری: سه شنبه	مسئول درس: خانم نیازی

هدف کلی درس: کسب دانش، نگرش و مهارت دانشجویان نسبت به بهبود سلامت مادران و نوزادان در راستای تأمین سلامت جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی از لقاح تا کهنسالی

اهداف اختصاصی دوره:

از فراگیران انتظار می رود در پایان دوره قادر باشند:

- کلیات پرستاری مادران و نوزادان شامل: تعاریف، اهداف پرستاری بهداشت مادران و نوزادان، نظام ارائه خدمات بهداشت مادران و نوزادان موثر، شاخص های مهم حیاتی در بهداشت مادران و نوزادان
- ساختمان دستگاه تناسلی و فیزیولوژی آن را شرح دهد (حیطه شناختی).
- مراحل لقاح، سیکل تخمدانی و سیکل آندومتر تشریح نمایند (حیطه شناختی).
- دوره باروری و ویژگی های آن را شرح دهد (حیطه شناختی).
- سندرم پیش از یائسگی، یائسگی و عوامل موثر بر آن، عوارض یائسگی و مراقبتهای مربوطه را شرح دهد (حیطه شناختی).
- اصطلاحات مامایی را تعریف کند (حیطه شناختی).
- روشهای تشخیص حاملگی را نام ببرد (حیطه شناختی).
- علائم و نشانه های بارداری را شرح دهد (حیطه شناختی).
- هورمونهای جفت را نام برده و عملکرد هورمونهای جفت را بیان نماید (حیطه شناختی).
- فیزیولوژی جفت را توضیح دهد (حیطه شناختی).
- فیزیولوژی جنین را توضیح دهد (حیطه شناختی).
- تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری و تطابق دستگاههای مختلف بدن مادر را با بارداری توضیح دهد (حیطه شناختی).

- مراقبت های متداول دوران بارداری را شرح دهد (ویزیت پره ناتال و مراقبت های روزمره) (حیطه شناختی).
- مراقبت های پرستاری در ناراحتی های جزئی در دوران بارداری را شرح دهد (حیطه شناختی).
- علائم هشداردهنده و مراقبت های پره ناتال در بارداری را شرح دهد (حیطه شناختی).
- روش های مختلف ارزیابی سلامت جنین را شرح دهد (حیطه شناختی).
- مکانیسم زایمان طبیعی را شرح دهد (حیطه شناختی).
- مراقبت های مراحل مختلف زایمان طبیعی را توضیح دهد (حیطه شناختی).
- مراقبت های متداول بلافاصله پس از زایمان را شرح دهد (حیطه شناختی).
- مراقبت های متداول دوران نفاس را شرح دهد (حیطه شناختی).

جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره

جلسه	رئوس مطالب
اول	مروری بر آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تناسلی داخلی-خارجی - سیکل تخمدانی، سیکل قاعدگی
دوم	تعریف واژه ها و اختصارات بارداری، -علائم و نشانه های حاملگی، -روش های محاسبه تاریخ احتمالی زایمان ، -تغییرات جسمی دوران بارداری در سیستم تناسلی و سایر سیستمها
سوم	مراقبت پرستاری در بارداری : اهداف مراقبتی - معاینات اولیه - تاریخچه- معاینه فیزیکی . تست آزمایشگاهی و معاینات روتین بارداری <u>* نحوه تخمین زمان تولد</u>
چهارم	صول آموزش به خانم باردار در رابطه با بهداشت فردی: تغذیه، مراقبت از پوست، رژیم غذایی، واکسیناسیون، دفع، خواب استراحت، ورزش، شغل، مقاربت... علائم هشدار دهنده ی بارداری
پنجم	ناراحتی جزئی دوران بارداری و مراقبت های مربوطه (علت، علائم، درمان، تدابیر پرستاری)، تهوع، تنگی نفس، ادم، یبوست، سوزش سر دل و...

ششم	ارزیابی سلامت جنین : الف- اهمیت بررسی سلامت جنین، ب- انواع روش های تشخیصی سلامت جنین (مانیتورینگ، سونوگرافی، ارزیابی حرکات جنین ، OCT.NST - بیوفیزیکال پروفایل جنینی، نمونه برداری از پرزهای کوریونی، نمونه گیری از پند ناف، آمنیوسنتز، و آخرین روش ها بر اساس پیشرفت طب جنینی)
هفتم	آشنایی با مراقبت های دوران بارداری
هشتم	آشنایی با شکایات شایع دوران بارداری
نهم	تعریف واژه ها و اختصارات بارداری، -علائم و نشانه های حاملگی، -روش های محاسبه تاریخ احتمالی زایمان ، -تغییرات جسمی دوران بارداری در سیستم تناسلی و سایر سیستمها
دهم	آشنایی با زایمان طبیعی ۱ و عوامل مؤثر بر آن
یازدهم	آشنایی با زایمان طبیعی ۲ و عوامل مؤثر بر آن
دوازدهم	آشنایی با زایمان طبیعی ۳ و عوامل مؤثر بر آن
سیزدهم	آشنایی با زایمان طبیعی ۴ و عوامل مؤثر بر آن
چهاردهم	آشنایی با روش های غیر دارویی تسکین درد ۱و۲
پانزدهم	آشنایی با دوره نفاس و تغییرات فیزیولوژیک و آناتومیک آن

روش های آموزشی (نحوه ارائه درس):

✓ سخنرانی، پرسش و پاسخ، فیلم آموزشی، بحث گروهی

وسایل آموزشی:

✓ پاسخ دهی به سوالات و تکالیف
✓ دادن آزمون در پایان هر بحث

وظایف و تکالیف دانشجوی:

روش های ارزشیابی دانشجوی (لطفا سهم هر روش برحسب درصد نوشته شود):

آزمون کلاسی ۲ نمره

میان ترم ۸ نمره

پایان ترم ۱۰ نمره

براساس قوانین آموزشی غیبت بیشتر از حذف مجاز منجر به حذف درس میگردد.

تاخیر بیش تر از ۱۵ دقیقه مانع حضور در کلاس می شود

منابع اصلی درس:

۱. بارداری وزایمان ویلیامز. کانتینگهام، اف. گاس، ۲۰۲۲

۲. پرستاری بهداشت مادر و نوزاد میتراذوالفقاری ۱۴۰۱

منابع فرعی

۱. پرستاری بهداشت مادر و نوزاد ربابه ضیغمی ۱۳۸۸

۲. بیماریهای زنان برک و نواک (۲۰۲۰)

۳. مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات داخل وخارج بیمارستانی) - وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت مادران.